

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศที่สำคัญ รวมทั้งการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น อันเป็นการเพิ่มพูนขีดความสามารถทางวิชาการระดับสูงในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อเป็นเครื่องมือและฐานกำลังอำนาจทางความรู้ความคิด และเทคโนโลยีระดับสูงให้กับประเทศ โดยกรอบภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติ คือ การถ่ายทอดความรู้ การแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กำหนดให้มีการโอนย้ายสถาบันอุดมศึกษา ระดับปริญญาขึ้นไปมารวมอยู่ภายใต้องค์การบริหารเดียวกันภายในปี พ.ศ. 2545 โดยการรวมสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการไว้ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการอุดมศึกษา ซึ่งหมายความว่าในระยะอีก 3 ปีข้างหน้า สถาบันราชภัฏ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน ซึ่งเปิดสอนระดับปริญญาจะต้องอยู่ในองค์การบริหารเดียวกันกับสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดของทบวงมหาวิทยาลัย (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543) สถาบันเหล่านี้ต่างมีกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของตนเองที่แตกต่างกัน ซึ่งจะมีผลต่อปริมาณและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา

ตามรายงานการประเมินผลแผนพัฒนาการศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 - 2544) ที่มีผลกระทบต่ออุดมศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543)

เชิงปริมาณ ได้แก่ จำนวนสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพิ่มขึ้น จำนวน 12 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เพิ่มขึ้น 4 แห่ง และจำนวนผู้จบชั้น ม. 6 / ปวช. เพิ่มขึ้น จากประมาณ 350,000 คน เป็นประมาณ 500,000 คน ในปลายแผนฯ 8 ผู้สำเร็จปริญญาตรี เพิ่มขึ้นจาก 90,000 คน เป็น 130,000 คน ในปี 2542

ส่วนในเชิงคุณภาพ ได้แก่ คุณภาพและมาตรฐานการศึกษบางสาขาวิชายังอ่อน เพราะเนื้อหาบางหลักสูตรเน้นทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ ขาดการสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ

(Critical Thinking) และคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Thinking) และบัณฑิตยศาสตร์ความคิด
 ชื่อสัตย์ คุณธรรม และจริยธรรม

ด้านปริมาณของผู้สำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2535 สถาบันอุดมศึกษาสามารถผลิตกำลังคนในระดับต่าง ๆ ออกสู่ตลาดแรงงานได้จำนวนทั้งสิ้น 85,309 คน เป็นกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 25,595 คน หรือร้อยละ 30 และทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ จำนวน 59,714 คน หรือร้อยละ 70 ของผู้สำเร็จการศึกษา ถึงแม้ว่าจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับเป้าหมายในแผนฯ แล้วพบว่าต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในทุกแผนฯ ทุกระดับกล่าว คือ ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีและปริญญาตรี ผลิตได้ร้อยละ 82 ของเป้าหมาย และระดับบัณฑิตศึกษาผลิตได้ร้อยละ 75 ของเป้าหมาย นอกจากนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนยังได้ช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐในการเร่งการผลิตกำลังคนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากสัดส่วนนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้เปลี่ยนจาก 22: 78 เป็น 24.5 : 75.5 ซึ่งยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ คือ 40 : 60 (สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย, 2540)

การที่จะได้ผู้สำเร็จการศึกษาที่มีคุณภาพ และความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นจะต้องเริ่มต้นตั้งแต่การรับนักศึกษา ความสามารถของนักศึกษาที่เรียนเต็มเวลา และสำเร็จการศึกษาภายในเวลาที่กำหนด รวมทั้งได้รับมาตรฐานการศึกษาจนได้ประกาศนียบัตรประกอบวิชาชีพ และต้องสนองต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาที่จะไปปฏิบัติงาน แต่การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษายังมีอยู่น้อยมาก เท่าที่กระทำอยู่ในปัจจุบันมุ่งเน้นด้านทักษะเป็นส่วนใหญ่ ผู้วิจัยจึงได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยนำข้อมูลเหล่านี้ไปจัดทำเป็นคลังข้อมูลเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ต่อไป

การวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาที่ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารระดับกลาง ต้องศึกษาทำความเข้าใจในศักยภาพที่แท้จริงของสถาบัน พร้อมทั้งทำความเข้าใจปัจจัย สภาพแวดล้อมภายนอกอย่างเป็นระบบ ความรู้และความเข้าใจต่าง ๆ อยู่บนพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูล ข่าวสาร และศึกษาสารสนเทศที่แม่นยำ เชื่อถือได้และอ้างอิงได้ การวางแผนกลยุทธ์ ประกอบด้วย จุดมุ่งหมายระยะยาวขององค์กร วัตถุประสงค์ นโยบาย และกลวิธีการดำเนินงาน ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนางานและโครงสร้างใหม่ ๆ ขึ้นได้ นอกจากนี้จุดเน้นที่สำคัญของข้อเสนอให้มีระบบการวางแผนกลยุทธ์ขึ้นในสถาบันอุดมศึกษา คือ ต้องการสร้างเงื่อนไขให้ผู้บริหารระดับสูงให้

ความสนใจอย่างจริงจัง ในการทบทวนพันธกิจขององค์กรให้เหมาะสมกับสภาพการที่ปรับเปลี่ยนไป มุ่งให้เกิดการปรับขอบเขตของกิจกรรมในความรับผิดชอบให้สามารถสร้างผลผลิตที่ตรงตามความต้องการของสังคมได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้น (สำนักกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2543)

การวางแผนกลยุทธ์ จำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำเป็นสารสนเทศ ซึ่งสามารถศึกษาได้จากผลของการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมการบริหารงานสถาบันอุดมศึกษาโดยรวม สามารถประเมินและตรวจสอบได้ ทั้งนี้ฐานข้อมูลปฏิบัติการไม่สามารถช่วยในการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารได้ เพราะฐานข้อมูลปฏิบัติการจะเป็นระบบทรานแซกชัน (Transaction Systems) มีความสามารถเพียงแค่การเรียกใช้ข้อมูลที่มีอยู่ และไม่สามารถเรียกใช้ข้อมูลที่ต้องการได้ทั้งหมด เพราะมีการปฏิบัติงานเป็นประจำ (Automate Routine) นอกจากนี้ฐานข้อมูลปฏิบัติการมีข้อมูลย้อนหลัง (Historical Data) น้อย และมีการกระจายแยกข้อมูลตามที่ต่าง ๆ ทำให้ข้อมูลไม่สอดคล้องและสัมพันธ์กัน (นภพล ใจดี, 2539)

การมีข้อมูลจำนวนมากแต่ขาดการจัดเรียงให้เป็นระบบ มีความยุ่งยากในการเข้าถึงและค้นหาข้อมูล หน่วยงานอาจต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการเก็บรักษาข้อมูลเหล่านั้นไว้โดยไม่จำเป็น เพราะไม่ได้รับประโยชน์จากข้อมูลที่มี นอกจากนี้หากนำข้อมูลมาวิเคราะห์อย่างผิดพลาด อาจจะทำให้เกิดผลเสียหายได้ ซึ่งเป็นการเสียโอกาสในการดำเนินการ ดังนั้นในยุคที่ผู้บริหารมีความต้องการใช้ข้อมูล เพื่อการวางแผนกลยุทธ์และการตัดสินใจมากขึ้น การจัดระบบ ระเบียบข้อมูล เพื่อนำเสนอข้อมูลที่มีคุณค่าและผ่านการกลั่นกรองแล้วแก่ผู้บริหารเพื่อใช้ในการวางแผนกลยุทธ์และการตัดสินใจให้ทันต่อเหตุการณ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง (เบญจมาศ เต็มอุดม, 2546)

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่มีหน้าที่รวบรวมข้อมูลจัดทำสารสนเทศ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และจัดทำข้อเสนอนโยบาย แผน และมาตรฐานอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาของชาติ จึงเห็นความจำเป็นในการพัฒนาระบบสารสนเทศที่สามารถให้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพนำมาช่วยในการวางแผนกลยุทธ์ของผู้บริหารได้ดี ในลักษณะของข้อมูลที่กลั่นกรองมาจากข้อเท็จจริงที่จำเป็น ทันสมัย และมีความถูกต้องตามความต้องการเฉพาะของผู้บริหาร โดยมีการสืบค้นไปที่แหล่งข้อมูลทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ซึ่งกลุ่มของข้อมูลสารสนเทศที่สร้างขึ้นจะต้องมีการจัดกระทำและการแจกจ่ายส่วนของสารสนเทศนั้น ๆ เพื่อการปฏิบัติงานในสถาบันโดยมีความสัมพันธ์กับการบริหารจัดการและการควบคุมการสนับสนุนการปฏิบัติงานภายในสถาบัน สารสนเทศที่ได้มักจะเป็นสารสนเทศสรุป เปรียบเทียบ

แสดงแนวโน้ม หรือนำเสนอรายละเอียดด้านอื่น ๆ ให้ผู้บริหารเข้าใจสถานการณ์ ซึ่งระบบสารสนเทศ สำหรับผู้บริหาร (Executive Information System) เป็นระบบที่รวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอกมาจัดทำเป็นสารสนเทศสำหรับให้ผู้บริหารเข้าใจทั้งสถานการณ์ของตนเองและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งของคู่แข่งด้วย คือรู้ในแบบรู้เขารู้เรา (<http://www.ku.ac.th/icted2003/document/kanchid.doc>.)

การพัฒนาระบบสารสนเทศ นับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งและควรได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง เพื่อให้มีการนำข้อมูลที่มีอยู่มากมายและมีคุณค่าทั้งหลายมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่และเป็นระบบในการวางแผน นโยบายและกำหนดทิศทางในการพัฒนาสถาบัน รวมทั้งการประยุกต์ใช้สารสนเทศเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ หากสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชนได้ประสานความร่วมมือในการสร้างฐานข้อมูลก็ส่งผลต่อการจัดระบบสารสนเทศ ได้อย่างสมบูรณ์โดยมีการสร้างเครือข่ายสารสนเทศระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องด้วยระบบฐานข้อมูลที่มีรูปแบบเดียวกันทั้งในด้านโครงสร้างของข้อมูลและโปรแกรม สำหรับจัดการฐานข้อมูล จะช่วยอำนวยความสะดวกในการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลและขจัดความซ้ำซ้อนของการจัดเก็บข้อมูลได้เป็นอย่างดี (สัลยุทธ์ สว่างวรรณ, 2545)

นอกจากนี้การพัฒนาระบบสารสนเทศโดยจัดทำในลักษณะตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อเป็นเครื่องแสดงทรัพยากรในสถาบัน สภาพการดำเนินงานและผลที่ได้รับของสถาบัน แนวโน้มหรือการเปลี่ยนแปลงเมื่อเกิดขึ้นเมื่อเทียบกับสภาพปัจจุบัน และเป็นแนวทางการตัดสินใจซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาสถาบัน (Borden and Bottrill, 1994) โดยจัดทำในลักษณะคลังข้อมูล ซึ่งทำหน้าที่เป็นคลังเก็บรายละเอียดข้อมูลเพื่อให้ผู้ตัดสินใจเลือกใช้ได้อย่างถูกต้อง สามารถตอบคำถามตามความต้องการของผู้ใช้ได้ และยังสามารถวิเคราะห์โดยใช้เครื่องมือทางสถิติเข้ามาช่วยได้ (Inmon, 1992) สถาบันอุดมศึกษาในต่างประเทศได้มีการจัดทำคลังข้อมูลเพื่อใช้ข้อมูลสรุปในการจัดทำรายงานสำหรับผู้บริหารมหาวิทยาลัยและรายงานสำหรับหน่วยงานของรัฐภายนอก ข้อมูลเหล่านี้ ผู้ใช้ไม่สามารถแก้ไขได้ ดังนั้น คลังข้อมูล ไม่ใช่เพียง "ข้อมูล" หรือ "สารสนเทศ" แต่เป็นฐานความรู้ที่สำคัญของธุรกิจ (ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย, 2542) ซึ่งนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับผู้บริหารที่จะนำมาใช้ในการวางแผนกลยุทธ์ให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) ที่เน้นการพัฒนาคุณภาพและปริมาณกำลังคนระดับกลางและระดับสูงไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการและมีมาตรฐาน (ธีระพล อรุณะกสิกร และคณะ, 2540)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงปัญหาด้านการรับและการสำเร็จการศึกษาของนิสิต นักศึกษา ซึ่งต้องสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังกล่าวมาแล้ว จึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของข้อมูลและสารสนเทศที่จะนำมาเก็บไว้ในระบบสารสนเทศ เพื่อเป็น เครื่องมือสำคัญในการรวบรวมและจัดเตรียมสารสนเทศที่จำเป็นสำหรับผู้บริหาร เพื่อใช้ในการ บริหารงานและวางแผนกลยุทธ์ช่วยให้ผู้บริหารได้รับสารสนเทศที่ต้องการอย่างรวดเร็วทันเวลา และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้การบริหารและการตัดสินใจเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงได้นำเสนอกรอบการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของ สถาบันอุดมศึกษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี แล้วนำ ข้อมูลหรือสารสนเทศที่ได้มาจัดทำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่ได้ จำแนกและจัดกลุ่มไว้ มากำหนดเป็นกรอบสารสนเทศเพื่อประโยชน์ในการวางแผนกลยุทธ์ด้านการ ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี และให้สาธารณชนหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และยัง เป็นการสนับสนุนการประกันคุณภาพการบริหารจัดการ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถาบัน อุดมศึกษาได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง กรอบการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ด้านด้านการผลิตบัณฑิต ระดับปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการ วางแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี
2. พัฒนาแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี
3. นำเสนอกรอบการพัฒนาสารสนเทศและคลังข้อมูลเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ด้าน การผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้จำกัดขอบเขตในการพัฒนาสารสนเทศเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ด้านการ ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ดังนี้

1. การวางแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ครอบคลุมเกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ผลการปฏิบัติงาน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านความร่วมมือ ด้านการมีงานทำ และด้าน ประกันคุณภาพ แล้วนำมาจัดทำคลังข้อมูลเพื่อการวางแผนกลยุทธ์

2. การวางแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวกับด้านตลาดแรงงาน/ การจ้างงาน ผู้วิจัยจะพิจารณาตามบริบท ดังนี้

2.1 สภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศ เกี่ยวกับแนวโน้มผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) จากงบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ 2535 - 2544 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

2.2 การตลาด ในงานวิจัยนี้ได้เลือกศึกษาตลาดแรงงาน (Labor Market) โดยแบ่งออกเป็นภาครัฐ (ภาคราชการและรัฐวิสาหกิจ) ภาคเอกชน และในส่วนของผู้ประกอบการอาชีพอิสระ (ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543)

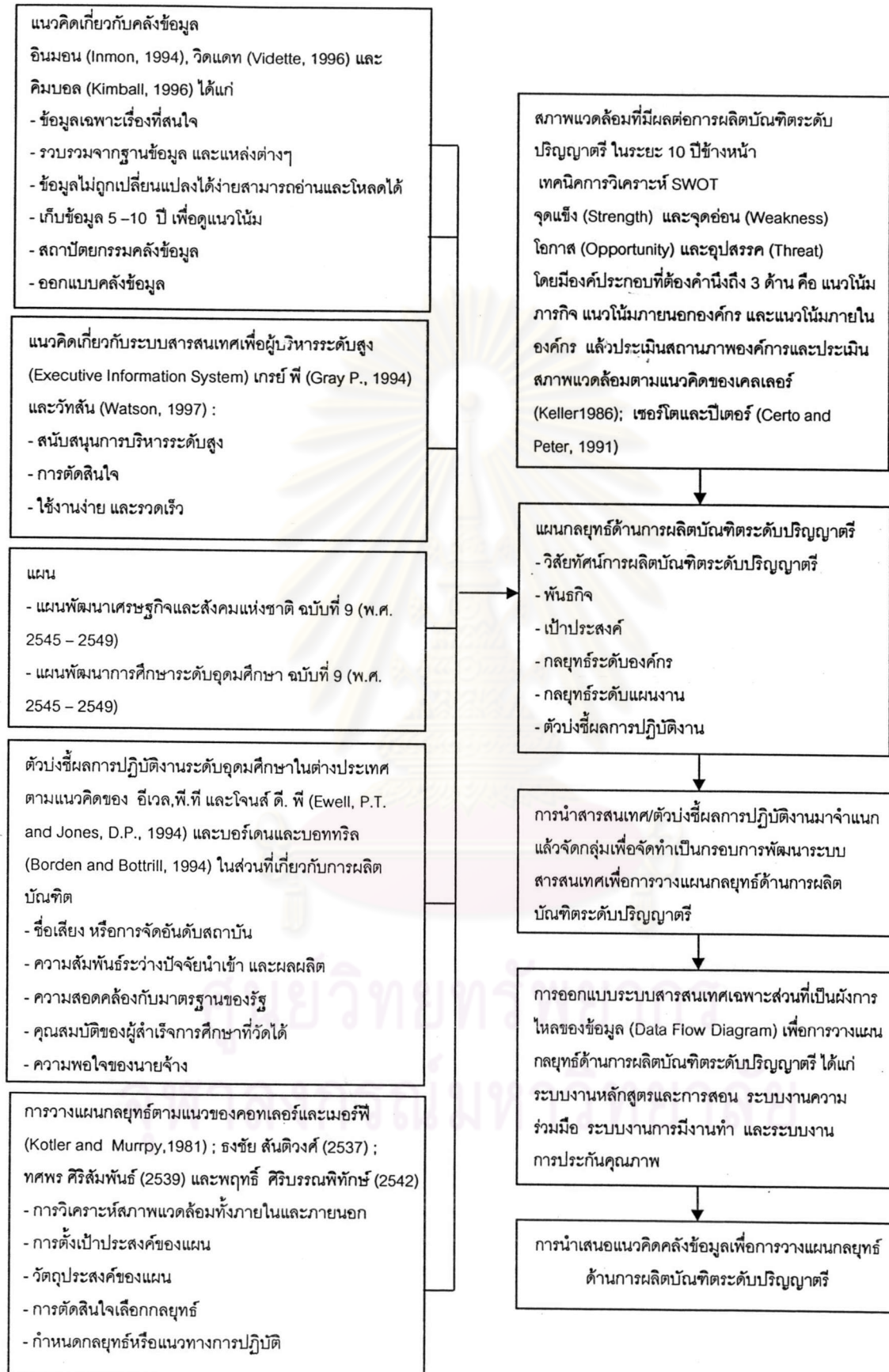
2.3 ข้อมูลและแหล่งข้อมูลการมีงานทำส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยจะนำมาจากรายงานสถิติของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานสถิติแห่งชาติ กรมแรงงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดที่นำมากำหนดกรอบของการวิจัยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549) และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 - 2549)
2. แนวคิด เกี่ยวกับการวางแผนกลยุทธ์ ของ คอทเลอร์และเมอร์ฟี (Kotler and Murphy, 1981) ทศพร ศิริสัมพันธ์ (2539), พงษ์สิทธิ์บรรณพิทักษ์ (2542)
3. เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของสถาบันของเคลเลอร์ (Keller, 1986) และเซอร์โตและปีเตอร์ (Certo and Peter, 1991)
4. ตัวอย่างผลการปฏิบัติงานระดับอุดมศึกษาในต่างประเทศ ตามแนวคิดของ อีเวล,พี.ที. และโจนส์ ดี. พี (Ewell, P.T. and Jones, D.P., 1994) และ บอร์ดเดนและบอททริล (Borden and Bottrill, 1994)
5. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคลังข้อมูลของอินมอน (Inmon, 1994), วิดแดท (Vidette, 1996) และคิมบอล (Kimball, 1996)
6. แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศสำหรับผู้บริหารระดับสูง (Executive Information System) เกรย์ พี (Gray P., 1994) และวัตสัน (Watson., 1997)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

คลังข้อมูล (Data warehouse) หมายถึง ข้อมูลที่มีการเก็บรวบรวมจากฐานข้อมูลปฏิบัติการซึ่งข้อมูลถูกรวบรวมจากแหล่งภายในและจากภายนอกเพื่อให้การเรียกฐานข้อมูลใหม่มีความยืดหยุ่น มีความถูกต้องตรงกัน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกส่วนตามที่ต้องการ ผู้บริหารสามารถเข้าถึงข้อมูลขององค์กรได้ทันทีตามความต้องการ เพื่อที่จะได้ใช้เปรียบเทียบ หาแนวโน้ม และทำนายผลลัพธ์ในอนาคตได้ ในการวิจัยครั้งนี้ได้จัดทำคลังข้อมูลในด้านหลักสูตรและการสอนด้านความร่วมมือ และด้านการมีงานทำ

ระบบคลังข้อมูล หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลจากฐานข้อมูลปฏิบัติการและฐานข้อมูลในอดีต แล้วนำข้อมูลมาขัดเกลาและจัดรูปแบบให้เหมาะสมพร้อมที่จะจัดส่งไปยังผู้ใช้ เพื่อให้ผู้ใช้สามารถเลือกดูได้ตามความต้องการและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานและการวางแผนกลยุทธ์ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการวิจัยนี้เสนอกระบวนการเฉพาะการออกแบบคลังข้อมูล

สารสนเทศ หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการประมวลผลข้อมูลที่ถูกจัดเก็บไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างเป็นรายงานหรือจัดให้อยู่ในรูปแบบที่เหมาะสม ซึ่งเป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารที่ใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ระบบสารสนเทศ หมายถึง การรวบรวมข้อมูลสารสนเทศที่สร้างขึ้นทั้งภายในและภายนอกสถาบัน ตามความต้องการของผู้บริหาร เพื่อที่จะนำไปใช้สนับสนุนในการปฏิบัติงานและการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผังการไหลของข้อมูล (Data Flow Diagram) หมายถึง แผนภาพแสดงถึงการไหลของข้อมูลเข้าและข้อมูลออก ขั้นตอนการทำงานของระบบ ซึ่งมีสัญลักษณ์ต่าง ๆ ตามมาตรฐานที่ใช้ในการออกแบบ

การวางแผนกลยุทธ์ หมายถึง การวางแผนดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยต้องอาศัยวิสัยทัศน์ (Vision) ของผู้นำในการที่จะเข้าถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่จะกระทบกับองค์กร ซึ่งเป็นการวางแผนอย่างมีขั้นตอนและเป็นระบบ

การวางแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับการวางแผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะยาวในเชิงปริมาณและคุณภาพในด้านการรับผู้เข้าศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งในงานวิจัยนี้ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและการสอน ด้านความร่วมมือ ด้านการมีงานทำ และด้านประกันคุณภาพ โดยเปลี่ยนแปลงกระบวนการไปสู่การปฏิบัติให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ และเหมาะสมกับสภาพแวดล้อม

พจนานุกรมข้อมูล (Data Dictionary) หมายถึง การอธิบายรายละเอียดของแต่ละระบบงานว่าประกอบด้วยข้อมูลอะไรบ้าง ข้อมูลในแต่ละคอลัมน์เป็นข้อมูลประเภทใด ข้อมูลใดเป็นคีย์หลัก ซึ่งในตารางประกอบด้วย คำอธิบายตาราง (Description) ชื่อข้อมูล (Name) คำอธิบาย (Description) ความกว้าง (Length) ประเภทข้อมูล (Type) ข้อมูลที่เป็นคีย์หลัก (Primary Key: PK) และคีย์นอก (Foreign Key: FK)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้สารสนเทศหรือตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการวางแผนกลยุทธ์ด้านการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่สถาบันอุดมศึกษาสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการ และการวางแผนกลยุทธ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบคลังข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ของคณะกรรมการอุดมศึกษา โดยจัดทำเป็นตัวบ่งชี้ผลการปฏิบัติงาน (Performance Indicators) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการร่วมกันและสื่อความหมายที่ตรงกัน
3. เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ มีการกำหนดเป้าหมาย กิจกรรม/มาตรการ ดัชนีความสำเร็จ เพื่อไปสู่เป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย